

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně **A. H.**, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci pod sp. zn. 59 Af 9/2014, proti všem soudcům tohoto soudu,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci - Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Karolína Tylová, LL.M., a JUDr. Petr Vacek, **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, pod sp. zn. 59 Af 9/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně uplatnila podáním ze dne 3. 3. 2014 ve věci vedené Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočkou v Liberci pod sp. zn. 59 Af 9/2014 námitku podjatosti všech soudců tohoto soudu, a to v souvislosti se svou žádostí o ustanovení zástupce z řad advokátů a o osvobození od soudních poplatků se zpětnou účinností. Podle slov žalobkyně totiž „*opět reálně brozí, že (...) bude pokračováno v dalším pokračování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů*“.

K uvedené námitce podjatosti soudci správního senátu 59 Af krajského soudu (tj. Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Karolína Tylová, LL.M., a JUDr. Petr Vacek) shodně prohlásili, že žalobkyni a osoby, které se podílely na řízení před správním orgánem, neznají a že k těmto osobám nemají žádný vztah, a stejně tak nemají žádný vztah ani k projednávané věci. Co se týče řízení před žalovaným, ani na něm podle svých slov nebyli účastni.

Námitka podjatosti není důvodná.

Předně je vhodné uvést, že integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., který uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr ke věci, ke účastníkům nebo ke jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli*

na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s., je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak jak zákon, a na něj navazující rozvrh práce, určují osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z <http://www.nssoud.cz>).

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření. Oběma podmínkám žalobkyně dostala. Námitku podjatosti uplatnila včas, a to faxovým podáním ze dne 3. 3. 2014 (doručeným krajskému soudu dne 4. 3. 2014 a doplněným dne 10. 3. 2014 o jeho originál), navazujícím na usnesení krajského soudu ze dne 12. 2. 2014, č. j. 59 Af 9/2014 - 15, které jí bylo doručeno vhozením do poštovní schránky dne 4. 3. 2014 (šlo současně o první úkon ze strany krajského soudu vůči žalobkyni). Námitku také, byť jen stručně, zdůvodnila, neboť uvedla skutečnosti, z nichž podjatost soudců dovozuje. Nejvyšší správní soud se tedy touto námitkou může zabývat věcně.

Nejprve je nutno upozornit, že i přesto, že námitka podjatosti směřovala vůči „všem soudcům krajského soudu“, plně postačovalo, pokud se k ní vyjádřili jen ti soudci, kteří se, s ohledem na platný rozvrh práce, skutečně mohou na rozhodování věci podílet, tedy soudci správního úseku krajského soudu, respektive jeho pobočky (jde zde o jediný senát na úseku správního soudnictví; ostatní soudci nejsou specializovanými soudci správního soudnictví – viz § 31 odst. 1 s. ř. s.). Právě a jen ve vztahu k nim tedy bude nyní Nejvyšší správní soud namítanou podjatost posuzovat, neboť i s ohledem na ustálenou judikaturou nemá význam rozhodovat o námitce podjatosti směřující proti soudcům, kteří se nemají účastnit rozhodování ve věci (viz například usnesení zdejšího soudu ze dne 14. 6. 2012, č. j. Nao 44/2012 – 19).

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že nestrannost soudce se zkoumá jednak z hlediska subjektivního, jednak z hlediska objektivního, přičemž platí, že pro posouzení je rozhodující hledisko objektivní (okolnosti zakládající pochybnost o soudcově nepodjatosti), avšak podpůrně se přihlíží i k subjektivním hlediskům (osobnímu přesvědčení) účastníků či soudce samotného (obdobně viz usnesení zdejšího soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68).

Subjektivní kritérium vypovídá o postoji soudce ve vztahu ke konkrétnímu případu. V dané věci nicméně z vyjádření soudců senátu 59 Af (Mgr. Lucie Trejbalové, Mgr. Karolíný Tylové, LL.M., a JUDr. Petra Vacka) vyplývá, že se v souzené věci za podjaté nepovažují.

pokračování

Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí, s. ř. s., podle níž *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Z formulace námitky podjatosti zdejší soud dovozuje, že důvody podjatosti (všech) soudců krajského soudu se vztahují právě ke způsobu jejich rozhodování v předchozích věcech, které údajně postrádalo profesionalitu, nestrannost a nezávislost. Ve smyslu naposledy citovaného ustanovení proto nemůže být podjatost soudců krajského soudu (fakticky členů správního senátu 59 Af - Mgr. Lucie Trejbalové, Mgr. Karolíny Tylové, LL.M., a JUDr. Petra Vacka), založena čistě jen na ničím nepodloženém pocitu žalobkyně, že v minulosti v jiných věcech rozhodovali s nedostatečnou mírou odbornosti, bez respektu k principům spravedlnosti a nikoli nezávisle a nestranně, a na to navazující obavě žalobkyně, že takový přístup bude charakteristický i pro rozhodování v její věci.

Vzhledem tedy k tomu, že uvedené skutečnosti nemohou být, ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení soudců, přičemž jiné relevantní skutečnosti žalobkyně neuvádí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudci správního úseku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, z projednávání a rozhodování ve věci sp. zn. 59 Af 9/2014 vyloučení nejsou.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu